

Agnes Ronneler screenar patienter för att upptäcka skabb.

I DETTA NUMMER:

Jeepar och nya arbetssätt [sid 2](#)

Mobil tandläkarklinik [sid 5](#)

Samarbete med U-fonden och Shelterbox [sid 6](#)

Rotaryklubbers musikhjälp [sid 7](#)

Följ med till Kenya 2018 [sid 8](#)

Uppsökande
vård ett bra
arbetssätt

700 får behandling mot skabb under en dag

Skabb är en smittsam parasit som kliar något fruktansvärt och lätt resulterar i bakteriella hudinfektioner, speciellt när man inte har rinnande vatten hemma. I vissa områden i västra Kenya har skabb spritts snabbt mellan barn i skolorna och inom familjer. För att ge behandling och hindra en större spridning så har Rotary Doctors anordnat speciella kampanjdagar ute i byar och på skolor. Att åka ut dit där folk bor eller barn går i skolan är en bra arbetsmetod för att verkligen nå ut till dem som behöver oss. Under en lördag i Kakamegadistriktet kom 700 personer för att få hjälp.

Viljan att bli fri från skabb ledde till att hundratals människor samlades i Ebu-bambula dit Rotary Doctors teamet kom för att ge gratis behandling mot skabb. Inte ens värmen eller de långa köerna kunde avskräcka folk från att vänta för att få be-

handling mot de stora besvär som skabb ger.

Stephen Wanyonyi, 24 år, tillsammans med sin fru Susan, 21 år, och deras två-årige son Kevin, var bland de patienter som ville ha behandling. Den unga famil-

jen från Busia County säger att de har kämpat mot sjukdomen i nära tre veckor och försökt få hjälp på annat håll men inte lyckats. Därför hoppas de på att Rotary Doctors Sweden ska kunna hjälpa dem.

– Jag var den första som fick skabb i vår

Rosemary kom med sina barn till Rotary Doctors för att få hjälp mot skabb.

familj, men ganska snart var min fru och son också drabbade. Sedan dess har vi satsat mycket på att försöka att bli kvitt sjukdomen, men vi har inte sett några tecken på förbättring. Min vän berättade att det idag skulle vara en kampanj mot skabb här, så vi kom hit från Busia. Med den behandling och de råd vi fått idag så tror jag att vi snart kan vara kvitt skabben, säger Wanyonyi.

En annan patient, Rosemary Sheunda, 32 år, hoppas på att få behandling för hennes tre barn; två flickor och en pojke.

Familjen Wanyonyi

Skabbinfekterad hand

– Barnen började få besvär för tre veckor sedan och de senaste veckorna har de inte fått tillräckligt med sömn på grund av klådan nattetid. Jag tog dem till Mungu dispensary, det enda hälsocentret i området, men fick ingen behandling eftersom de inte hade någon medicin och heller inga sjuksköterskor eftersom de strejkar. Så nu ville jag verkligen att mina barn skulle slippa denna plåga, så jag är tacksam att jag fick veta om denna kampanjdag.

För att säkerställa att alla patienter som kommer får behandling har läkarna hjälp av hälsovolontärer som i vanliga fall hjälper till på jeeplinjeklinikerna. De organiserar köerna, ser till att alla får information och hjälper till med översättning till engelska. Under den en dag långa kampanjen screenades mer än 700 patienter och nästan alla behövde läkemedel mot skabb. Man ger lokal behandling på huden med Tenutex. I tillägg fick alla information om hur man håller skabb borta från sig själva och barnen. Skabb smittas främst genom direkt hudkontakt mellan personer, men också genom delade kläder och sängkläder.

– För att vara fri från skabb måste man ha möjlighet att ha en bra hygien, både hemma och i skolan, säger Agnes Ronneler, specialist i allmänmedicin från Skövde. Att inte dela kläder och sängkläder, åtminstone inte otvättade, är också viktigt för att undvika spridning av skabb. ■

Text: Okoth Otieno Victor/
Karin Håkansson
Foto: Jacob Opondo Oduor

Volontärer – viktiga för hälsokampanjerna

Mathew Osore Jacob, 77

– Jag har varit med vid sådana här kampanjer sedan 2008. Som volontär och byåldste informerar jag befolkningen om möjligheten att komma hit och få behandling.

Människors hälsa är viktig. Vi som bor här måste också använda den kunskap som vi får, så att vi kan bli kvitt skabben och andra sjukdomar. Det är ett bra initiativ att anordna dessa kampanjdagar.

Caroline Odhiambo, 35

– Det är fjärde gången som jag är med på hälsokampanjer i denna region. Nyligen har skabb blivit en riktig plåga här och jag vill gärna vara med och göra något åt problemet. Jag blir så glad när jag ser mammor och barn som blir hjälpta. Folk tar verkligen tillvara denna möjlighet att få hjälp!

PULS ges ut av
Rotary Doctors Sweden och
utkommer en gång om året.

Ansvarig utgivare:
Margareta Wargelius
Redaktionskommitté:
Sven-Åke Hedström,
Karin Håkansson,
Lisbeth Fröding

Frågor, synpunkter eller idéer?
Välkommen att kontakta
Karin Håkansson på
karin.hakansson@rotarydoctors.se

Rotary Doctors Sweden
www.rotarydoctors.se
info@rotarydoctors.se
Tel 0383-46 74 80
Bankgiro: 900-4722
Plusgiro: 900472-2
Swish: 123 288 83 52

KORT OM ROTARY DOCTORS

Rotary Doctors Sweden är en politiskt och
religiöst obunden ideell stiftelse.
Målsättningen är att förbättra hälso-
situationen för fattiga människor i
låginkomstländer genom att bistå med
oavlönad sjukvårdspersonal.

Vill du ha PULS eller Nytt från
Rotary Doctors direkt i din mejlbox?
Välkommen att anmäla det till
info@rotarydoctors.se

Många spännande reportage – betyder spännande verksamhet

Det här numret av PULS innehåller många olika spännande reportage.

Vi har under året haft flera mycket lyckade skabbkampanjer som varit möjliga tack vare extra bidrag från Rotaryklubbar. Jag var själv med på en och det var otroligt roligt att åka ut och träffa alla barn, många var glada trots besvären och blev ännu gladare när de fick hjälp. Läs mer om det i artikeln.

Vårt nya arbetssätt med läkare och tandläkare tillsammans på jeeplinjerna har slagit väl ut och uppskattas av alla inblandade. Det kan ni också läsa mer om.

Helt klart är att Kenyanerna i vissa områden gradvis får det lite bättre och blir allt äldre. Det betyder också att det dyker upp ett nytt sjukdomspanorama med kroniska sjukdomar som diabetes, hypertoni, astma och GBP (General Body Pain). Vi fortsätter vårt ensträdda arbete med att utbilda personalen framför allt i dessa nya diagnoser. Sköterskorna ska sedan kunna sköta de fortlöpande kontrollerna efter att behandlingen inletts av läkare. Numera kan patienterna också köpa läkemedel billigt, till självkostnadspris, genom Rotary Doctors. Förebyggande hälsovård är dock det viktigaste, därför är information om hälsofrågor och speciellt kost så viktigt.

Vi har under året haft en strategigrupp som tittat på vår framtid i Kenya. Ska vi vara kvar och hur ska vi då jobba med tanke på att levnadsstandarden långsamt ökar och därmed även kostnadsläget. Det kostar mer att verka i Kenya numera. Det finns dock många områden i Kenya där det fortfarande är mycket fattigt, dåligt med hälsovård och svårt att leva. West Pokot är ett sådant område där vi nu gör en inventering för att se om vi ska starta verksamhet där. Läs mer om det på nästa uppslag.

Under det kommande året kommer vi att inleda samarbete med U-fonden som är ett multidistriktsprojekt inom Rotary Sverige som jobbar efter motto "hjälp till självhjälp", samt med Shelterbox, som jobbar i katastrofsituationer. Många klubbar samarbetar med dem redan och nu förstärker vi det samarbetet inom Rotary Sverige. Så läs och njut av ett intressant späckat nummer av PULS.

Margareta Wargelius
ordförande i Rotary Doctors Sweden

"Det finns många
områden i Kenya där
behoven är stora"

Tandläkare Margareta Parén och tandläkarassistent Patrick Nandwa tar emot patienter vid den mobila tandläkarkliniken, vars startkostnader finansierats av Sävsjö och Kungsbacka Rotaryklubbar samt av Dentalringen AB.

Tandvård är en naturlig del av jeeplinjeverksamheten

Rotary Doctors har startat en ny mobil tandvårdsklinik som samarbetar med jeeplinjernas ambulerande primärvårdskliniker. Slutsatsen vid en tidigare utvärdering av tandläkarverksamheten var att tandhälsövården borde integreras med jeeplinjeverksamheten. En bra plats att starta denna verksamhet har varit Matunguområdet i västra Kenya, där Rotary Doctors har en jeeplinje. Där odlas mycket sockerrör, något som ofta barn och även vuxna går och tuggar på, vilket naturligtvis leder till karies.

Tandborstning är ovanligt i de flesta familjer på landsbygden i Kenya. Det är också brist på tandläkare och annan tandvårdspersonal och mycket få arbetar utanför de stora städerna.

Patrick Nandwa, den kenyanska tandläkarassistenten, visar hur man gör när man borstar tänderna för en grupp elever från grundskolan, när den mobila tandläkarkliniken är ute i Namasadabyn. Margareta Parén, tandläkare från Göteborg står bredvid och ser till att eleverna gör rätt när de själva prövar med den stora tandborsten.

Efter en inbjudan till skolan kommer eleverna till kliniken för undervisning i tandvård samt för screening av tändernas status. Ungefär hälften av eleverna behöver sedan få tänder lagade eller ibland utdragna om det är enda möjligheten.

Flera elever har redan förlorat tänder. Jesaja Oparanya, en elev i klass åtta berättar att han saknar en tand i underkäken.

– Jag tappade en tand för ungefär sex månader sedan. Tandläkaren här berättade för

mig att jag antagligen ätit för mycket sötsaker eller sockerrör och att jag därför fick tandvärk, säger Jesaja.

En flicka i sjätteklass Doris Hisa, har tappat två tänder och berättar att hon nu har haft tandvärk i en annan tand i 2 månader.

Enligt en rapport från Världshälsoorganisationen (WHO) om hälsofrågor från 2013 har cirka 60 till 90 procent av skolelever över hela världen problem med karies. Rapporten anger att intag av kost med hög sockernivå tillsammans med brist på munhygien ligger bakom det höga antalet minderåriga som lider av karies.

Margareta Parén håller med: – Det är ganska enkelt, de som äter för mycket sött och inte borstar tänderna får ofta hål i tänderna.

Rotary Doctors nationella samordnare i Kenya Daniel Muruka berättar att många av dem som kom till jeepläkarklinikerna, speciellt barn, ville ha hjälp med tandvårdsproblem. Så det är mycket bra att också kunna erbjuda denna service vid jeeplin-

jerna. Särskilt viktigt har det varit att oral hälsa har blivit en naturlig del av det hälsobudskapet om förs ut till alla patienter som kommer till klinikerna. Det förebyggande arbetet är ju det viktigaste! ■

*Text: Okoth Otieno Victor/Karin Håkansson
Foto: Jacob Opondo Oduor*

Jeeparna – ett av de viktigaste arbetsredskapen

1993 fick Rotary Doctors den första jeepen av Mårten Werners fond. Margareta Appel, ordförande för fonden, åkte själv ner till Kenya för att vara chaufför när den första jeepin drogs igång av Jarl Magnusson, läkare från Sunne. Utgångspunkten var Masenosjukhuset där man också hade identifierat byar med behov av sjukvård. En kenyansk student, Isaac, var med från Nairobi för att översätta, men man upptäckte snart att många patienter inte kunde swahili, så en kvinna, Karen, fick hjälpa till att översätta från de lokala språken.

Under 2015 och 2016 fick Rotary Doctors ytterligare två jeepar från Mårten Werners fond. Jeeparna är fortfarande stommen i verksamheten i Kenya och gör det möjligt att nå de mest behövande vid de nuvarande jeeplinjerna. Mårten Werner var en uppskattad präst i Malmö, tillika politiker och författare med glödande engagemang för människor i låginkomstländer. ■

Margareta Appel framför ratten på den första jeepen för Rotary Doctors, tillsammans med Karen och Jarl Magnusson.

Nytt geografiskt område kräver nytt arbetssätt

Jeepinerna är basen för Rotary Doctors verksamhet och kommer att fortsätta att vara det. Målsättningen med en linje är att efter några år lämna över verksamheten till en lokal kommitté som driver hälsokliniken vidare tillsammans med hälsomyndigheterna. Detta har fungerat bra de senaste gångerna när en jeeplinje har avslutats.

Samtidigt är det viktigt att hela tiden följa förändringar som sker. Nu gör Rotary Doctors en behovsanalys i ett nytt område i Kenya, i West Pokot, en provins norr om tidigare verksamhetsområden. Där är en stor del av befolkningen boskapsskötare, en del av året som nomader inom ett vidsträckt och torrt område. De kenyanska myndigheterna har börjat bygga ut nätverket av hälsokliniker i området, men har svårt att ge det stöd som behövs för att kvaliteten ska vara bra nog. Befolkningen är heller inte van att ha tillgång till vård, många barn är inte vaccinerade, gravida går inte på mödravård. När de kommer i kontakt med vården är den ofta bristfällig.

Här krävs ett annat arbetssätt. Dels behöver de kliniker som finns stöd att utveckla verksamheten genom ökad kunskap och

nya arbetssätt, dels behöver lokalbefolkningen se att vården är relevant för dem. Men det går inte att komma som utomstående och tro att man har standardiserade lösningar. Under hösten 2017 och början av 2018 fortsätter därför kartläggningen av behov och utmaningar tillsammans med alla inblandande i West Pokot, för att sedan

övergå i en gemensam planläggning av ny verksamhet för Rotary Doctors. Senare under 2018 kommer förhoppningsvis den nya verksamheten starta. Då kommer också läkare och jeepar att behövas, läkare som kan jobba som kollegor och mentorer till kenyansk personal, jeepar som gör att man når dem som har störst behov. ■

Vill du veta
mer kontakta
Rotary Doctors
kansli.

Tillsammans gör vi världen lite bättre

En av Rotarys grundpelare är att ta humanitärt ansvar och att bekämpa orättvisa, sjukdom och fattigdom i världen. Många Rotaryklubbar gör detta genom att ha projekt tillsammans med egna kontakter, partners eller Rotaryklubbar i andra länder.

The Rotary Foundation (TRF) är den ledande organisationen inom Rotaryrörelsen vad gäller internationella frågor och bidrag till lokal verksamhet. De flesta klubbar känner till TRF för att man bidrar med donationer till fonden och många klubbar får också pengar tillbaka till sina egna lokala eller internationella projekt. För att få stöd från TRF finns det riktlinjer om vad som definierar ett bra internationellt projekt, något som alla internationella samarbeten inom Rotaryrörelsen kan inspireras av. Det viktigaste är att projekt ska vara hållbara, alltså att de ska bidra till långsiktiga lösningar av samhällsproblem som lokalbefolkningen eller lokala myndigheter kan finansiera efter att bidraget från Rotary tagit slut. För att det ska vara möjligt måste planeringen ske tillsammans med de som ska få ta del av hjälpen – alltså inte bara Rotaryklubben i det andra landet utan framförallt de slutgiltiga mottagarna.

Inom Svenska Rotary finns det andra aktörer som bedriver internationell verksamhet. Det är U-fonden som stödjer klubbars internationella projekt inom utbildnings-

området baserat på mottot ”hjälp till själv-hjälp” och det är Rotary Doctors som bedriver hälsoprojekt i Kenya som också kan specialdesigna konkreta projekt som klubbar kan stödja och få direkt återkoppling om. Båda dessa är stiftelser och så kallade multidistriktsverksamheter inom Rotary. Dessutom har Rotary International ett avtal med Shelter Box, som ger skydd till överlevande efter naturkatastrofer och på flykt. Många Rotaryklubbar stödjer därför Shelter Box i katastrofsituationer.

Dessa organisationer är inte konkurrenter, de kompletterar varandra och samverkar. Just nu planeras ett gemensamt informationsmaterial om Rotary Sveriges internationella organisationer, som också ska kunna ligga till grund för dialogkvällar, seminarier eller föredrag i distrikt eller klubbar. En arbetsgrupp tittar också på möjligheterna att sätta upp ett gemensamt system för månadsgivare.

Viveca Serder, ordförande i U-fonden och tidigare guvernör i D2390, är initiativtagare till samarbetet och förklarar:

– Utgångspunkten är att samarbete ger bättre resultat än arbete var för sig. Vi vill ju alla uppfylla Rotarys motto - Service above self. Redan som guvernör såg jag att kunskapen om de olika organisationerna och TRF är liten bland många Rotarianer. Om klubbarna kunde ha en kommitté för humanitär verksamhet som har kunskap om de fyra organisationerna tror jag mycket skulle vara vunnet.

– Våra organisationer, U-fonden, Rota-

ry Doctors och Shelterbox hakar så väl in i varandra med fokus på utbildning, hälsovård och katastrofhjälp. Vi kan stödja varandra, inte minst tillsammans med Rotary Foundation, i gemensamma projekt.

– Tanken om ett gemensamt system för månadsgivare har kommit upp. Vi ser ju hur mycket små men regelbundna bidrag kan bli. Om tio procent av Sveriges Rotarianer skulle bidra med vardera 100 kronor i månaden skulle det bli 3 000 000 kronor per år att fördela!

– Nu ser jag fram emot att informera om verksamheterna tillsammans och uppmuntra klubbarna till goda projekt.

Under hösten räknar arbetsgruppen med att materialet ska lanseras, allt för att göra världen lite bättre eller kanske mycket bättre! ■

"Musikhjälpen" i Rotarys regi

Flera Rotaryklubbar runt om i Sverige arrangerar konserter där överskottet går till välgörande ändamål, bland annat till Rotary Doctors Sweden. Det kan vara en stor arbetsinsats, men det ger också något tillbaka.

– Konserterna skapar stolthet och självkänsla, att det skrivs om vad vi gör har betydelse för klubb- och medlemsutvecklingen, säger Björn Lyckström, Mariefred Rotaryklubb, som i våras anordnade en "Elvis i våra hjärtan" konsert tillsammans med Strängnäs och Strängnäs Bisp-Thomas klubbarna. Nässjö och Värnamo Rotaryklubbar har också lång erfarenhet av att anordna konserter.

En beprövad modell i Mariefred och Strängnäs

– Från tidigare år hade vi i Mariefred skapat en beprövad modell för en konsert, som vi tillsammans med Strängnäs klubbarna ville återanvända. Vi ville fylla Strängnäs domkyrka som kan ta in 425 betalande besökare, berättar Björn Lyckström, projektledare för konserten.

– Modellen bygger på intäkter både från sponsorer och från inträdesbiljetterna. Så vi hade två utmaningar. Den första var att Rotaryklubbarna gemensamt skulle rekrytera nog med sponsorer i november så att vi skulle sälja biljetterna, med sponsorernas namn på, i december som "Årets julklapp". Den andra utmaningen var att sälja slut biljetterna, som framförallt marknadsfördes genom Facebook och hemsidor. Och vi lyckades med båda utmaningarna.

– Vi tog också tidigt beslut om att 65.000 kr skulle gå till Rotary Doctors och 15.000 kr till Sörmlandslägret, eftersom vi tyckte att det var viktigt att ha med välgörenhetsändamålen i inbjudan, avslutar Björn.

Läs mer om planeringen och genomförandet av konserten i Strängnäs på: <http://www.rotarydoctors.se/aktuellt/elviskonsert-i-strangnas/>

Varumärke i Värnamo

– Nyårskonserterna har blivit Värnamo Rotaryklubbs varumärke och det är ett fantastiskt sätt att berätta vad Rotary står för. Vi i klubben kan skapa en bra bild av Rotary genom konserterna och det arbete Rotary Doctors gör, säger Anders Bergström, president i klubben 16/17.

– Inkomster kommer från sponsorer och biljettförsäljning och utgifterna är hyran och programmet. Vi har en marknadsföringsgrupp som jobbar med konserten och även om vi hållit på sen 1986 så är det inget som gör sig självt. Hur mycket jobb varierar från år till år, om det är samma arrangemang som tidigare år eller om det ska förnyas. Längre uppträdde Gislaveds symfoniorkester, men nu ska vi ha ett annat upplägg så vi får lägga ner lite mer tid på förberedelser, berättar Anders.

Positivt reklamvärde i Nässjö

– Sen år 2000 har Rotary i Nässjö anordnat konserter och de flesta åren har vi samarbetat med konsertmästare Per-Åke Wennerberg från Jönköping, för det är viktigt med bra musiker, berättar Gösta Spångby, Nässjö Rotaryklubb.

– Ett 25 -tal företag i Nässjö sponsrar varje år konserten. Det är nödvändigt för att vi ska kunna ge ett starkt stöd till verksamheten i Kenya. Att vi lyckas med ett så bra resultat beror på att vi informerar både internt och externt och att vi har konserter varje år så att budskapet hålls levande.

– Det är mycket jobb, kanske 30 hela arbetsdagar. Samtidigt ger det ett positivt reklamvärde och klubbens medlemmar upplever en gemenskap och delaktighet. Under årens lopp har vi samlat in 1 390 000 kr till Rotary Doctors, avslutar Gösta.

Anders Bergström, Värnamo Rotaryklubb, överlämnar en gåva till Margareta Wargelius och Anders Davidzon, Rotary Doctors.
FOTO: ANETTE WEEK, VÄRNAMO NYHETER.

Följ med till Kenya hösten 2018

Rotary Doctors Sweden planerar en resa till Kenya för Rotarymedlemmar. Vill du se Rotary Doctors verksamhet, samt förstå människors vardag och levnadsvillkor så följ med till västra Kenya i slutet av september 2018. Vi kommer att se Rotary Doctors jeepläkar-, tandläkarverksamhet samt vatten och sanitetsprojekt, dessutom blir det studiebesök i skolor och sjuk-

hus och hos en Rotaryklubb. På vägen besöker vi Kakamega rainforest och Mount Elgons sluttningar. Resan kan kombineras med safari eller badsemester på Zanizibar. Allt till självkostnadspris.

Är du intresserad, skicka ett mail till: info@rotarydoctors.se eller ett sms till: 072 716 74 82.

Bli Månadsgivare!

Så här enkelt blir Du Månadsgivare till Rotary Doctors Sweden.

Fyll i uppgifterna nedan och skicka in hela denna sida till oss:

Rotary Doctors Sweden Box 1, 570 15 Holsbybrunn.

Vi tar då hand om kontakten med banken och ser till att Din gåva överförs till oss den 28 varje månad. Så lätt är det att bli Månadsgivare!

Jag vill bli Månadsgivare till Rotary Doctors Sweden och vill varje månad ge (sätt x):

☐ 100 kr ☐ 200 kr ☐ annat belopp

Namn Adress

Postadress Tel nr

Mobil nr E-post

Bank Clearing nr

Konto nr Personnr

Medlem i Rotaryklubb

Ort och datum Namnteckning

Läs mer om villkoren för autogiro på www.rotarydoctors.se/ge-en-gava/autogiro/

